

Hatime'de nazara verilen konuların, Kader Risalesi ile mahiyet itibariyle bir münasebeti görünmüyor. Genellikle gururu ve enaniyeti kırıcı nefis terbiyesine müteallik çok ciddi tavsiyeler ihtiva ediyor. Hatime'nin mahiyeti ile Kader Risalesi'nin vech-i tevfiki ne olabilir?

Zahiren konu bütünlüğü ve paralelliği görülmesi de dikkatle mütalaa edildiğinde, Üstadımız'ın gurur ve enaniyet kırıcı ve nefis terbiyesini hatırlatıcı bir muhteva ile [Kader Risalesi](#)'nin sonlandırmasının çok önemli ve mühim maslahatları, neticeleri ve hikmetleri vardır.

Her bir fıkrada hem nazara verilen konu ve hem de [Kader Risalesi](#) ile münasebetleri gelecek cevaplarda anlatılmakla beraber; burada genel manada bu konuyu şöylece açabiliriz:

Her insan yaptığı bir iş veya hayırlı bir amel veya ortaya koyduğu faydalı bir neticeden dolayı keyif alır, memnun olur ve bahtiyarlık duyar.

Vicdanen bu hakikatler ruha tedayi nevinden geldiği gibi; nefis de kendi çapında gururlanır, iftihar eder hayırları ve güzellikleri kendine mal eder; bu hususta müsebbibül esbabla mücadeleye girer, hürmet bekler, iltifat intizar eder, gurur ve enaniyetini kabartarak bunları kendinden bilir. Bu da mahiyeti itibariyle nefsin ilcaatındandır. **Halbuki kemalat ve güzellikler, hayırlar ve faziletler Allah'tan bilinmelidir. Şerler, fenalar, çirkinlikler ve günahlar da nefse yüklenerek ondan bilinmelidir.** Bu kaide böyle olmasına rağmen nefis meseleye tersinden bakarak, güzellik ve kemalatı kendine atfeder, çirkinlikleri ve şerleri kadere havale eder. Bu da mümin için ayak sürçmesi ve manen kayması ve kaybetmesi anlamına gelir.

Hele hele ilmi muvaffakiyetler ve muzafferiyetler nefsi daha ziyade tahrik ederek, insanı enanet-i ilmiyeye götürebilir.

İşte; Muazzez Üstadımız nefsin bu tahrikinden, iğfalinden ve tehlikesinden kurtulmak için bu hatimeyi nefsin ilzam ve terbiye anlamında kaleme almıştır.

Zira müspet ve mantıki delillerle, iki kere iki dört eder gibi; en vasıflı ve keyfiyetli ulemanın ancak teslimiyetle izah edebildiği, imanın en hassas ve ince sırrı olan [Kader Meselesini](#), bu asrın anlayışına ve idrakine müspet ilmi hakikatler gibi delil burhanlarla hiçbir tereddüt kalmayacak şekilde nazara vermek ve bu anlamda imanları kurtarmak ve Din-i Mübin-i İslam'a en büyük hizmeti ve vazifeyi ifa ederek muvaffak olan Üstadımız; bu muvaffakiyet ve muzafferiyeti nefsin almamak ve

---

kendine bir pay çıkarmamak, aynı zamanda ihlasının ve samimiyetinin muhafazası için bu hatimeyi telif ederek dercettiğini düşünebiliriz...